

Wat weet u van bescherming van gelovigen?

(Dick Scheper; uit: perfinpost 65, mei 2003)

Bij deze vraag zult u niet direct aan perfins denken. Toch is dit geen artikel met een religieuze achtergrond. Het gaat wel degelijk over het gebruik van perfins.

En als u nu denkt: "Wat heeft een gelovige met perfins te maken?", dan stelt u dezelfde vraag als ik deed toen ik de hieronder afgebeelde perfinbrief in handen kreeg.

Afbeelding 1 (brief van Gläubigerschutz-Zentrale)

Deze brief is verzonden op 27 juli 1917 van Wenen naar Zürich, dus in de periode van de Eerste Wereldoorlog 1914-1918. De brief draagt het censuurstempel No. 24 van het Oostenrijkse censuurkantoor in Feldkirch.

De afzender is de 'Deutsch-Österreichisch-Ungarische Gläubigerschutz-Zentrale für die südöstlichen Okkupations-Gebiete'. Een hele mond vol!

Mijn eerste gedachte bij het woord *Gläubigerschutz-Zentrale* was: "Heeft dit te maken met een instelling voor bescherming van gelovigen tijdens de eerste wereldoorlog?"

Bestudering van de perfins leverde nog twee andere vragen op:

1. de geperforeerde letters 'CV' komen **niet** overeen met de initialen van de op de brief vermelde afzender. Is hier sprake van particulier gebruik van de perfins?
2. De twee zegels hebben niet dezelfde perfin!
 - de driehoekige zegel links op de brief heeft een perfin 'C.V.' De Catalogus van Oostenrijkse perfins van John Nussbickel vermeldt deze perfin onder C-95 met als gebruiker: Creditoren Verein, Wenen (zie afbeelding 2);
 - de zegel rechts op de brief heeft een poko CV ! John Nussbickel vermeldt deze poko onder nummer C-96 met als gebruiker C. Viola te Wenen. Dit is echter onjuist. In de binnenkort in Oostenrijk uit te geven Catalogus van Oostenrijkse perfins staat als gebruiker: "Creditoren Verein von 1870, Schutzgemeinschaft für Handel und Industrie".

Afbeelding 2 (deel brief van Creditoren Verein)

Zowel de perfin als de poko op de brief van de 'Gläubigerschutz-Zentrale' (afb.1) zijn dus van dezelfde gebruiker. Er is sprake van legaal gebruik van de geperforeerde zegels. Voor alle duidelijkheid is hier van beide perforaties een afbeelding:

Afbeelding 3 (perfin en poko CV)

Wat de vertaling van het woord 'Gläubiger' betreft, bracht het Duitse woordenboek me wat verder. Het Duitse *Gläubiger* betekent ook schuldeiser. En via een van mijn filatelistische contacten in Oostenrijk werd de achtergrond van de 'gelovigen' me steeds duidelijker. Daarvan volgt nu een korte samenvatting.

De Creditoren Verein was een vereniging ter bescherming van Handel en Industrie. De vereniging zorgde er bij allerlei transacties voor dat de leveranciers betaald kregen voor de geleverde goederen. Een *Gläubiger* is iemand die van anderen iets (meestal geld) tegoed heeft.

Tijdens en na de Eerste Wereldoorlog waren vele Oostenrijkse gebieden door de geallieerden bezet. Onder de zuidoostelijke bezettingsgebieden (die südostlichen Okkupations-Gebiete) verstaat men: Slovenië, Kroatië, Dalmatië, Bosnië en Herzegovina.

In die periode vreesden natuurlijk veel leveranciers dat de betaling van hun waren problemen kon geven. De afdelingen van de Creditoren Verein, de zogenoemde *Gläubigerschutz-Zentrales*, zorgden door hun bemiddeling dat betalingsproblemen zoveel mogelijk werden voorkomen. In sommige situaties namen zij zelf de handelsbetrekkingen over.

Tot zover dit artikel over de achtergrond en de betekenis van Gläubigerschutz-Zentrales in Oostenrijk tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Ik ben op zoek naar aanvullende informatie over het gebruik van perfins door (afdelingen van) deze Vereniging voor schuldeisers. Misschien heeft u ook een Oostenrijkse perfin C.V. of een poko CV op een kaart of brief. In dat geval ontvang ik van u graag een kopie.

Dick Scheper, dick.scheper@planet.nl